

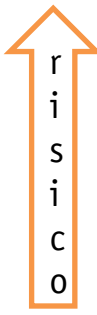
Lijst aandachtspunten aanpak op alle varkensbedrijven met betrekking tot PED-virusinfectie

versie 1, jan. 2015

Zwaartepunt op niet geïnfecteerde bedrijven ligt op de externe biosecurity, de preventie van insleep van het virus. Daarbij zijn alle mogelijke en te bedenken lekken in meer of mindere mate een risicofactor.

Zwaartepunt voor geïnfecteerde bedrijven is naast externe biosecurity ook de interne biosecurity.

In mate van grootte zijn een aantal risicofactoren te noemen:

-
1. Aan- en afvoer van varkens via varkens of de vrachtwagen/chauffeur/bijrijder.
  2. Het niet hebben van een goede duidelijke en volledige scheiding schone weg/vuile weg.
  3. Huisdieren in / om de stallen.
  4. menselijke contacten
    - Medewerkers, bedrijfseigenaar, medewerkers installatie bedrijven, IKB mensen, dierenarts, NVWA dierenarts, KI medewerker, scanservice, voorlichter, handelaar, ongediertebestrijder, het hulpje van de burens, in willekeurige volgorde.
  5. Mesttransporteurs/ Rendac /
  6. Voerbulkwagens
  7. Ongedierte (muizen, ratten en vogels)

Voor de varkenshouder ondernemer is het van belang zijn rol in de preventie te nemen en het niet alleen voor zichzelf maar ook voor alle erfbetreders mogelijk te maken om het bedrijf binnen te gaan, zonder PED virus en het bedrijf ook weer PED vrij, vanaf de openbare weg/vuile weg te verlaten.

NB. dat laatste is heel gemakkelijk als het eerste 100% lukt.

Benodigheden voor elk varkensbedrijf:

Elk varkens bedrijf heeft een goed ingerichte en adequaat werkende R&O plaats.

Elk varkensbedrijf heeft een waterdichte kast bij elke laad- of loslocatie van varkens. In die kast zijn de volgende attributen voor de chauffeur van de transportwagen:

- Laarzenrek waaraan, met de zolen omhoog, minimaal 3 paar laarzen in verschillende maten
- Lamp daaronder en minstens een half uur de laarzen laten verwarmen vóórdat de vrachtwagen wordt verwacht aanwezig te zijn
- Schone overalls minstens 2 maten.
- Flesje handzeep,
- Een effectief, virusdodend desinfectiemiddel voor het desinfecteren van de laadruimte, laarzen, schotje etc.
- Schoon aandrijfmateriaal. (schotje, "klapper")

Ook wanneer er gebruik wordt gemaakt van een overdekte aan- en afleverstal op de aanwezige scheiding tussen vuile weg en schone weg.

Ad 1. Aanvoer van varkens / varkenstransportwagen.

De infectieveligheid van het transportmiddel en de werkwijze van de chauffeur zijn beschreven in het protocol van Vee&Logistiek Bij elk contact van transport van dieren moet ervan worden uitgegaan dat de laadruimte de schone weg is.

- Varkenshouder ontvangt de biggen/gelten via een gedesinfecteerd afleverpunt en komt niet bij de vrachtwagen.
- De varkenshouder zorgt voor voldoende mankracht voor het opvangen of laden van de varkens.
- De varkenshouder zorgt voor een schone, gedesinfecteerde, verharde weg en plaats waar de vrachtwagen kan staan tijdens laden en lossen.
- De varkenshouder zorgt voor een communicatiesysteem voor de chauffeur met iemand in de stallen. (de chauffeur komt nooit de stal binnen)
- De varkenshouder zorgt voor een overdekte plaats waar de chauffeur evt kan schuilen tijdens regen.
- Er worden geen handen geschud.

Ad 2. Punt 1 wordt aanzienlijk minder ingewikkeld als er een schone weg / vuile weg principe kan worden uitgevoerd waarbij er geen enkel transport de schone weg betreedt. Dat wil zeggen varkens halen en brengen in een afleverruimte (liefst gescheiden), voer in de silo's blazen, mest ophalen vanaf de vuile weg.

Het hebben van een eigen vulslang in de mestkelder of vulslag voor de voersilo's is een belangrijke vermindering van het besmettingsrisico.

Ad 3. Huisdieren mogen uitsluitend op de vuile weggedeelte van het eigen erf komen en niet op de openbare weg. De afscheiding naar de schone weg moet voor die dieren niet passabel zijn.

Ad 4. Het insleep risico door erfbetreders wordt sterk beïnvloed door de inrichting en uitrusting van de hygiënesluis of omkleedruimte op het bedrijf en het naleven van de hygiëneprotocollen door de bezoekers (inclusief eigenaar en medewerkers!). Wanneer de hygiënesluis of omkleedruimte van het varkensbedrijf onvoldoende uitgerust zijn, ontstaan makkelijker fouten met alle risico van dien. Het is het mede de verantwoordelijkheid van de erfbetreders, om aanvullende maatregelen te nemen om te voorkomen dat PED wordt binnengebracht. Desalniettemin ligt de eindverantwoordelijkheid bij de varkenshouder/eigenaar om het mogelijk te maken dat erfbetreders hun protocollen kunnen uitvoeren.

Erfbetreders die ook materiaal meenemen moeten dat materiaal gedesinfecteerd hebben voordat het meegenomen wordt. Sommige materialen zijn kwetsbaar, die zouden dan door de varkenshouder zelf aangeschaft kunnen worden. Vooral medewerkers van installatiebedrijven zijn een risicofactor omdat die ook hun auto/bus mee het bedrijf opnemen.

Dat betekent:

- (verharde) als zodanig aangewezen, desinfecteerbare parkeergelegenheid op de vuile weg.
- Laarzenborstel met desinfectiemiddel bij de ingang van de omkleedruimte / hygiënesluis;
- Liefst een perfect ontworpen hygiënesluis
- Een schone, dagelijks gedesinfecteerde omkleedruimte / hygiënesluis;
- Schone bedrijfskleding, (bij voorkeur, wanneer ook gelegenheid is om te douchen, een volledige set, inclusief ondergoed)
- Wanneer geen duidelijke scheiding tussen de schone weg en de vuile weg: dagelijks verschoonde ontsmettingsbakken bij elke ingang van de stal.

Naast een algemene goede inrichting van een omkleedruimte zijn details als

- een schone wasbak met warmwater
- voldoende zeep,
- voldoende schone handdoeken of papierenhanddoeken,
- een desinfectiemiddel voor handen
- schone overals in diverse maten
- schone laarzen die niet lek zijn in diverse maten en
- een afvalbak voor wegwerpmateriaal en verpakkingsmateriaal

belangrijk om te zorgen dat bezoekers hygiëneprotocollen ook daadwerkelijk naleven.

Ad 5. Wanneer geen duidelijke scheiding tussen schone weg en vuile weg aanwezig is, zijn er risico's bij elk transport van mest. Vooral wanneer geen bedrijfseigen mestslang wordt gebruikt. Cumela, de overkoepelende organisatie van mesttransporteurs en -handelaren, zal een hygiëneprotocol voor mesttransporten maken.

Voor het ophalen van destructiemateriaal worden met Rendac afspraken gemaakt dat destructiemateriaal als laatste in de route wordt opgehaald als bekend is dat een ophaaladres geïnfecteerd is. Rendac komt in principe niet op het erf.

De varkenshouder moet in ieder geval zorgen voor een schone, verharde en desinfecteerbare weg naar de mestcollectiepunten en de kadaverplaats.

Ad 6. De protocollen voor voertransporten worden geregeld door Nevedi.

Ook hiervoor geldt dat de voorzieningen voor het leveren van voer door de varkenshouder optimaal moeten zijn, dwz een schone, verharde weg en desinfecteerbare weg naar en bij de silo's. Een eigen voerslang of -slangen verkleinen het risico op besmetting van het erf aanzienlijk. Desinfecteer na het lossen van voer het erf.

Ad 7. Ongedierte en vogels kunnen PED overbrengen, Deze moeten buiten het bedrijf al bestreden worden zodat voorkomen wordt dat ze binnkomen. Let op: de wetgeving m.b.t. ongediertebestrijding buiten de stal is per 1-1-2015 gewijzigd: buiten de stal mag slechts beperkt gif worden toegepast.

Biosecurity punten wanneer een besmetting heeft plaatsgevonden:

Communicatie

Besmetting kenbaar maken bij alle contactpersonen van ontvangende varkensbedrijven, eventueel handel of andere tussenpersoon, eventueel leverende varkensbedrijf, dierenarts, transporteurs (biggen- / vleersvarkens-), voerleverancier, mesttransporteur, ongedierte bestrijding en Rendac zodat mogelijke extra maatregelen mogelijk zijn. Verder is het van groot belang eventuele medewerkers te informeren omdat dit consequenties heeft voor hun manier van werken (hygiëne) en zodat er draagvlak ontstaat bij medewerkers.

Externe biosecurity aandachtspunten:

Verkeer vanuit het besmette bedrijf:

- Afvoer van levende dieren dmv lekvrije, gedesinfecteerde, mogelijk naar 70°C verhitte transportmiddelen. Zie hiervoor het protocol van Transport en Logistiek Nederland voor varkenstransporteurs.
- Alle transportmiddelen (voer-, mestvrachtwagens, dierenarts, voorlichter, handelaar) bij voorkeur op de openbare weg laten of op een daartoe bestemde parkeerplaats c.q. spoelplaats. Indien die de schone (besmette) weg moeten berijden dan door een functionerende ontsmettingsbak laten rijden.
- Deconstructiemateriaal bij voorkeur lekvrij verpakken en met desinfecteerbaar transportmiddel/karretje/rolcontainer vanuit bedrijf naar het ophaalpunt brengen. NIET slepen.
- Mest lekvrij op laten halen. Gebruik een eigen slang en niet die van de transporteur. Let er op dat de transportauto en de slangen schoon zijn op het moment dat zij arriveren!
- In de omkleedruimte een strikte scheiding tussen schone weg en vuile weg maken zodat contaminatie van handen, schoenen en kleding bij het verlaten van het bedrijf uitgesloten is. Een ontsmettingsbak of -mat plaatsen voor de ingang van de omkleedruimte / hygiënesluis.

Verkeer naar het bedrijf toe:

- Bij voorkeur geen nieuwe ontvankelijk dieren aanvoeren zo lang de uitbraak gaande is, tenzij strenge maatregelen op interne biosecurity zijn genomen (zie verderop).
- Alle gebruikelijke externe biosecuritymaatregelen toepassen en waar mogelijk verder aanscherpen
- Bijzondere aandacht voor de R&D van de vrachtwagens, compleet dwz cabine + chauffeurs en bestuurders plus laadruimte met bewegende delen.

Interne biosecurity:

Onderstaande maatregelen zijn de meest optimale maatregelen en niet altijd mogelijk toepasbaar:

- Indien mogelijk, een strikte scheiding maken tussen besmet en niet besmet
- Klinisch gezonde afdelingen als eerste verzorgen.
- Hygiënemaatregelen voor strikte afdelingsgewijze verzorging (handen R&D dmv handschoenen en alcoholgelpompjes, medicijnen, spuiten en naalden, laarzenontsmettingsbak en aparte overalls bij besmette en liefst ook bij niet besmette afdelingen)
- Bedrijfskleding dagelijks wassen (op de schone weg)
- Besmette en zieke dieren NIET naar een ziekenboeg.
- Dagelijkse R&D van de centrale gangen binnen het bedrijf, zeker daar waar diertransporten hebben plaatsgevonden.
- Afvoer van destructiemateriaal: lekvrij en in desinfecteerbaar transport (emmer, transportwagen oid. NIET slepen)
- Katten en honden NIET in en rondom de stal
- Ongedierte- en vliegenbestrijding indien noodzakelijk (en dat is bij vermoede of bewezen aanwezigheid).

Diagnosestelling:

Zie GD advies op de website

Monitoring van de bedrijfsstatus na een uitbraak

Om de ziektestatus van het bedrijf vast te stellen na een uitbraak en uiteindelijk vast te stellen of een bedrijf weer vrij is van PED kunnen met regelmatige tussenposen mestmonsters verzameld worden voor onderzoek in de PED-PCR. Advies is om een tussentijd

van 4 weken aan te houden. Geadviseerd wordt om swabs (e-swab) te gebruiken voor het verzamelen van mest. Swabs kunnen op meerdere plaatsen in verdachte mest gestoken worden om zo doende een mengmonster te krijgen. Per bemonstering wordt geadviseerd om van 3 afdelingen die als laatste nog kliniek lieten zien mengmonsters te verzamelen. Per afdeling van 4 hokken een swab nemen en deze per afdeling gepoold (4 swabs) laten onderzoeken. Bij monitoring van zeugen kunnen ook 12 swabs van mengmonsters verzameld worden en gepoold onderzocht.